

198/1953 Ú.I.

VYHLÁŠKA

ministerstva dopravy

ze den 29. června 1953,

kterou se vydává automobilový přepravní řád.

Ministerstvo dopravy vydává podle [§ 7](#) a [§ 19 odst. 1 vládního nařízení č. 36/1951 Sb.](#), jímž se provádí zákon o úpravě podnikání v silniční dopravě, tento

AUTOMOBILOVÝ PŘEPRAVNÍ ŘÁD.

Část první.

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ.

§ 1.

Rozsah platnosti.

(1) Automobilový přepravní řád stanoví podmínky, za kterých jsou přepravovány osoby a věci automobilovou dopravou, provozovanou jako dopravní podnikání.

(2) Automobilový přepravní řád platí - pokud dále není stanoveno jinak - též

a) pro přepravu uloženou střediskem pro řízení silniční nákladní dopravy podle předpisů o řízení silniční nákladní dopravy,

b) pro přepravu pro cizí potřebu, která podle předpisů o úpravě podnikání v silniční dopravě vyžaduje povolení,

c) pro přepravu pro cizí potřebu, která podle těchto předpisů nevyžaduje povolení, a to pro naléhavé výpomoci národními podniky po případě jinými socialistickými právníckými osobami a pro přepravu věcí zemědělskými traktory pro podniky zemědělské, lesní a příbuzných odvětví.

V těchto případech se vztahují ustanovení, platná pro podnik oprávněný k dopravnímu podnikání (dále jen dopravní podniky), na držitele vozidla.

(3) Pro hromadnou dopravu osob, která se podle předpisů o plánování zahrnuje do dopravy městské, platí tento přepravní řád do té doby, než bude pro tuto dopravu vydán zvláštní přepravní řád.

(4) Pro dopravu přes hranice státu platí tento přepravní řád jen pokud příslušné přepravní podmínky nejsou upraveny zvláštními předpisy.

§ 2.

Plánovaná přeprava.

(1) Dopravní podniky jsou povinny plnit v přepravě především úkoly, uložené jim státním plánem rozvoje národního hospodářství.

(2) Ode dne, který stanoví ministerstvo dopravy v dohodě se státním úřadem plánovacím a ostatními zúčastněnými ústředními úřady, jsou přepravci povinni sestavovat k zajištění plnění úkolů nákladní automobilové dopravy čtvrtletní a měsíční plány přepravy určených druhů nákladů.

(3) Podrobnosti, zejména určení druhů nákladů, pro které bude přepravní plán zaveden, obsah plánu, oprávnění vyloučit z plánu nevhodnou přepravu, ustanovení o schválení plánu, o plnění a kontrole plnění plánu, jakož i o následcích jeho neplnění a vzory tiskopisů stanoví ministerstvo dopravy v dohodě se státním úřadem plánovacím a zúčastněnými ústředními úřady.

§ 3.

Přepravní povinnost.

(1) Dopravní podniky jsou povinny provést přepravu, je-li obsažena v přepravním plánu ([§ 2](#)) a

a) jsou-li splněny podmínky tohoto přepravního řádu,

b) je-li přeprava možná provozními zařízeními podniku,

c) nebrání-li přepravě okolnosti, které podnik nemohl odvrátit ani zdolat,

d) není-li přeprava zakázána.

Při tom jsou dopravní podniky povinny provádět dopravu takovým způsobem, aby byl urychlen oběh železničních vozů.

(2) Přepravu, která není v přepravním plánu obsažena, jsou dopravní podniky povinny provést, jsou-li splněny podmínky uvedené v odstavci 1 písm. a) až d), a nebrání-li takové přepravě provedení přeprav, obsažených v přepravním plánu.

(3) Vyžaduje-li to plnění státního plánu rozvoje národního hospodářství nebo jiný obecný zájem, může dopravní podnik

a) přechodně dopravu zcela nebo částečně zastavit,

b) přechodně zastavit příjem některých zásilek k přepravě nebo je přijímat jen za určitých podmínek.

Takové opatření musí být schváleno ministerstvem dopravy a uveřejněno podle předpisů o vyhlásování tarifů. Jde-li o jednotlivý závod dopravního podniku nebo jednotlivou trať, postačí schválení místně příslušného krajského národního výboru.

(4) Ustanovení předchozích odstavců se nevztahují na přepravu pro cizí potřebu uvedenou v [§ 1 odst. 2 písm. c\)](#).

§ 4.

Tarify.

(1) Dopravní podniky jsou povinny sestavit tarify, z nichž musí být zřejmé přepravní podmínky, jakož i podmínky pro určení výše přepravného a jízdného. Při tom jsou povinny řídit se tímto přepravním řádem, stanovenými sazbami a podmínkami pro jejich použití.

(2) O uvádění tarifů v obecnou známost platí ustanovení vyhlášky ministerstva dopravy č. [160/1952 Ú. I.](#)

(3) Dopravní podnik musí na požádání předložit platný tarif k nahlédnutí.

§ 5.

Sdružená přeprava.

(1) Dopravní podnik může provozovat dopravu společně s podnikem jiné dopravy než silniční nebo se správou spojů podle jednotných podmínek a tarifů. Při tom je možno se odchýlit od podmínek, stanovených tímto přepravním řádem, i od tarifu sestaveného podle něho.

(2) Sdružené přepravy, pro něž nebyly vydány zvláštní tarify, se provádějí podle podmínek a tarifů, platných pro příslušné druhy dopravy.

Část druhá.

PŘEPRAVA NÁKLADŮ.

Úvodní ustanovení.

§ 6.

(1) K přepravě nákladů lze použít pravidelné nebo nepravidelné nákladní dopravy; náklady mohou být též dopravovány při hromadné pravidelné dopravě osob jako autobusové zboží.

(2) V nepravidelné nákladní dopravě lze přepravovat zásilky kusové nebo vozové, v pravidelné dopravě jen kusové. Zásilka, s níž nelze přepravovat současně týmž vozidlem jiné zásilky, se považuje vždy za vozovou.

(3) Podmínky pro přepravu nákladů ve speciálních vozech stanoví tarif.

(4) Dopravní podnik může obstarat přepravu nebo její část i jiným dopravním prostředkem než silničním vozidlem, a to i bez dohody s přepravcem, nezvýší-li se tím přepravné nebo dodací lhůta.

Díl první.

Nákladní přeprava.

§ 7.

Předměty vyloučené z přepravy a předměty přejímané k přepravě jen za zvláštních podmínek.

(1) Z přepravy jsou vyloučeny předměty přejímané k přepravě jen za zvláštních podmínek.

(2) Nebezpečné předměty mohou být přepravovány, jen jsou-li splněny podmínky stanovené pro jejich přepravu zvláštními předpisy; do vydání těchto předpisů platí pro přepravu nebezpečných předmětů obdobně předpisy pro jejich přepravu na drahách. Nebezpečné předměty jsou všechny předměty a látky, které mohou pro své vlastnosti způsobit škodu na věcech anebo ohrozit život nebo zdraví osob, zejména předměty nebezpečné výbuchem, látky samozápalné, hořlavé, jedovaté a žíravé. Ustanovení o nebezpečných předmětech platí i pro látky hnilobné, zapáchající a odpor vzbuzující.

(3) Potraviny, živá zvířata a rostliny, pro jejichž přepravu jsou stanoveny podmínky zvláštními předpisy, zejména zdravotními, mohou být přijaty k přepravě, jen jsou-li tyto podmínky splněny.

(4) U předmětů, jejich nakládání, přeprava nebo vykládání by způsobovaly zvláštní obtíže nebo které by se svou povahou, svým objemem, tvarem, váhou nebo obalem nehodily k přepravě vzhledem k dopravním prostředkům, které má dopravní podnik k dispozici, může být přijetí k přepravě vázáno na splnění zvláštních podmínek.

(5) Mrtvoly mohou být přepravovány jen v nepravidelné dopravě a pokud jsou splněny podmínky, stanovené příslušnými předpisy, zejména zdravotními.

§ 8.

Objednávka přepravy.

(1) V pravidelné nákladní přepravě není třeba přepravu objednávat; výjimky stanoví tarif.

(2) V nepravidelné dopravě, pokud nejde o přepravu pro cizí potřebu podle § 1 odst. 2 písm. c) nutno učinit objednávku přepravy tak, aby dopravní podnik mohl plánovat své výkony. Přepravu vozových zásilek je proto třeba objednávat aspoň 3 dny předem; výjimky, zejména pro objednávky odvozu zásilek do železniční stanice, nebo z ní, anebo pro přepravu zboží podléhajícího rychlé zkáze, stanoví tarif.

(3) Objednatel je povinen sdělit údaje důležité k provedení a vyúčtování přepravy, zejména druh nákladu, váhu (aspoň přibližnou), místo odeslání a místo určení; tarif stanoví, u kterých druhů nákladů je povinen udat i cenu zásilky. Nebyla-li objednávka učiněna písemně, posuzuje se v pochybnostech její obsah podle záznamu dopravního podniku.

(4) Nemůže-li dopravní podnik provést objednanou přepravu za ujednaných podmínek, je povinen oznámit to objednateli v době stanovené tarifem. Neučiní-li tak dopravní podnik, je povinen nahradit objednateli výdaje, které mu vznikly tím, že se zásilku k přepravu nadarmo pokoušel podat.

(5) Odvolá-li objednatel objednávku, je povinen oznámit to dopravnímu podniku v době stanovené tarifem. Neučiní-li tak objednatel, je povinen nahradit dopravnímu podniku výdaje, které mu vznikly tím, že nadarmo učinil přípravy k provedení objednané přepravy; mimo to je povinen uhradit zvláštní přírážku stanovenou tarifem. Stejně je objednatel povinen uhradit dopravnímu podniku takové výdaje a stanovenou přírážku, nemůže-li být objednaná přeprava provedena proto, že údaje v objednávce byly nesprávné.

(6) Tarif může stanovit nejvyšší částky, které lze požadovat k úhradě podle ustanovení odstavců 4 a 5. Povinnost platit penále podle sjednaných hospodářských smluv není ustanoveními odstavců 4 a 5 dotčena.

(7) U přepravy uložené střediskem pro řízení silniční nákladní dopravy pokládá se za objednatele ten, pro něhož má být na základě opatření střediska přeprava provedena.

§ 9.

Sjednání přepravní smlouvy.

(1) Přepravní smlouva mezi dopravním podnikem a přepravcem je sjednána:

a) v pravidelné dopravě převzetím zásilky nebo její části k přepravě dopravním podnikem (§ 8 odst. 1);

b) v nepravidelné dopravě potvrzením objednávky přepravy dopravním podnikem (§ 8 odst. 2);

c) jde-li o jinou přepravu pro cizí potřebu, kterou neprovádí dopravní podnik oprávněný k dopravnímu podnikání, nebo o přepravu uloženou střediskem, převzetím zásilky nebo její části k přepravě.

(2) Přepravcem se rozumí u vozových zásilek objednatel, u kusových zásilek odesílatel. Dopravní podnik se sjednáním přepravní smlouvy zavazuje, že provede přepravu řádně a s odbornou péčí.

(3) O každém provedení přepravní smlouvy je dopravní podnik povinen vést záznam (přepravní doklad); přepravci socialistického sektoru mají nárok na vydání potvrzení o provedených přepravních výkonech.

(4) Přepravní doklad musí obsahovat alespoň tyto údaje:

a) jméno (název podniku) a adresu přepravce,

b) místo a datum převzetí zásilky,

c) označení zásilky podle obsahu a množství,

d) jméno (název podniku) a adresu příjemce,

- e) místo a datum dodání zásilky,
- f) označení dopravního podniku (jeho závodu), který provedl přepravu,
- g) údaje nutné k vyúčtování přepravy.

(5) Odesílatel a příjemce je povinen potvrdit v přepravních dokladech přepravní výkony a podle potřeby i vyplnit údaje předepsané předpisy o vedení záznamů o výkonech nákladních vozidel. Odesílatel má nárok, aby mu dopravní podnik potvrdil převzetí zásilky.

§ 10.

Řízení podle celních a jiných předpisů.

(1) Řízení nutná podle celních a jiných předpisů obstará dopravní podnik, pokud přepravce při objednávce neprohlásí, že si toto řízení obstará sám. Za obstarání řízení je dopravní podnik oprávněn požadovat náhradu podle tarifu.

(2) Obstarává-li dopravní podnik řízení podle odstavce 1, je přepravce povinen odevzdat mu všechny průvodní listiny nebo sdělit, kde jsou uloženy. Přepravce odpovídá za škody, které vzejdou dopravnímu podniku pro nedostatečnost nebo nesprávnost těchto listin anebo v důsledku nesprávných údajů.

§ 11.

Přezkoumání obsahu zásilky.

(1) Dopravní podnik má právo se přesvědčit o obsahu zásilky, je-li důvod k pochybnostem, zda skutečný obsah souhlasí s udaným obsahem. Může se též přesvědčit, zda u zboží převzatého k přepravě za zvláštních podmínek jsou tyto podmínky splněny.

(2) Při zjišťování obsahu musí být zastoupen přepravce nebo příjemce. Není-li to možno, je třeba, aby byl přítomen jeden svědek, který není zaměstnancem dopravního podniku.

(3) Zjistí-li se při přezkoumání obsahu takové závady, že by přepravou zásilky mohla být způsobena újma na zdraví osob nebo škoda na vozidle nebo na jiných zásilkách, může dopravní podnik závadnou zásilku na nebezpečí přepravce uskladnit a je-li zásilka již přepravována, vyložit; v takovém případě je však povinen ji řádně uskladnit. Provedená opatření musí dopravní podnik oznámit přepravci.

§ 12.

Obal, stav a označení zásilky.

(1) Předměty, které podle své povahy vyžadují, aby byly za přepravy chráněny obalem před nebezpečím úplné nebo částečné ztráty nebo před poškozením, a předměty, které by mohly způsobit škodu, musí být řádně baleny. Tarif může stanovit pro některé předměty zvláštní způsob balení. Náležitosti obalu s hlediska zdravotnického stanoví zvláštní předpisy.

(2) Chybí-li obal nebo je-li obal vadný nebo nevyhovuje-li příslušným předpisům zdravotnickým anebo je-li obsah zásilky zřejmě poškozen, může dopravní podnik odmítnout přepravu zásilky nebo vázat její převzetí k přepravě podmínkou, že odesílatel uzná závadu písemně.

(3) Kusové zásilky je přepravce povinen označit adresou příjemce nebo značkou. Na žádost přepravce může označení provést dopravní podnik za náhradu stanovenou tarifem.

§ 13.

Zjištění váhy a počtu.

(1) Dopravní podnik zjistí zpravidla při převzetí zásilky její váhu po případě počet kusů nebo jiné měrné jednotky, pokud to dovolí provozní poměry, jestliže

a) zjištění je třeba pro výpočet přepravného či pro uskutečnění přepravy a přepravce neudal potřebné údaje, nebo je udal zřejmě nesprávně, anebo jestliže

b) přepravce o to požádal.

(2) Dopravní podnik může požadovat za zjištění podle odstavce 1 náhradu podle tarifu.

§ 14.

Nakládání na vozidlo.

(1) Kusové zásilky je povinen naložit dopravní podnik; u zvláště těžkých anebo rozměrných zásilek je přepravce povinen obstarat pomoc při nakládání, žádá-li o to dopravní podnik. Naložení vozové zásilky je povinen obstarat dopravní podnik, pokud má k tomu potřebná provozní zařízení a pracovní síly, jinak přepravce. Tarif stanoví výši náhrady za naložení vozové zásilky provedené dopravním podnikem. Obstarává-li nakládání přepravce, musí uložení nákladu na vozidle provést podle pokynů dopravního podniku. Přepravce je povinen upozornit, vyžaduje-li povaha nákladu určitého způsobu nakládání a uložení na vozidle. Tarif stanoví lhůtu, v níž musí být naložení vozidla přepravcem provedeno, jakož i výši náhrady za zdržení vozidla, není-li tato

lhůta dodržena. Dopravní podnik je vždy odpovědný za správné uložení nákladu na vozidle.

(2) Nedbá-li při nakládání přepravce nebo osoby jím k tomu určené pokynů dopravního podniku a dojde-li proto k závadě v naložení, zejména k přetížení vozidla, může dopravní podnik žádat složení části nákladu nebo úpravu nákladu na vozidle, po případě sám tyto práce provést na účet a nebezpečí přepravce. Dojde-li proto ke zdržení vozidla, má dopravní podnik nárok na náhradu za toto zdržení.

(3) Jestliže vznikly přepravci výdaje tím, že nebyly dány dopravním podnikem správné pokyny a došlo proto k závadě v naložení, je dopravní podnik povinen tyto výdaje nahradit.

§ 15.

Podej zásilek k pravidelné dopravě.

V pravidelné nákladní dopravě lze podat zásilky ve sběrně, která je pro tuto dopravu zařízena, nebo u vozidla nebo, je-li tak ujednáno, na místě určeném přepravcem. Tarif stanoví bližší podmínky pro podej takových zásilek.

§ 16.

Doprovod zásilek.

Vyžaduje-li to zvláštní povaha přepravované zásilky, může být ujednáno, že zásilka bude za podmínek stanovených tarifem doprovázena průvodcem; u zásilek, jejichž povaha vyžaduje doprovod, může dopravní podnik přepravu odmítnout, kdyby zásilka nebyla doprovázena.

§ 17.

Změna přepravní smlouvy.

(1) Dokud zásilka nebyla vydána příjemci, může přepravce žádat, aby na jeho útraty byla mu zásilka vrácena nebo aby byla dodána jinému příjemci anebo dát jiný příkaz.

(2) Příjemce může přikázat, aby mu na jeho útraty byla zásilka dodána na jiném místě.

(3) Příkazy podle odstavců 1 a 2 musí být dány písemně. Dopravní podnik je povinen takovým příkazům vyhovět, pokud to dovolují provozní poměry.

§ 18.

Dodání zásilky.

(1) Jakmile dojde vozidlo na místo určení, je dopravní podnik povinen vydat zásilku se všemi průvodními listinami příjemci, který je povinen příjem zásilky potvrdit a uvést hodinu převzetí zásilky. Jde-li o zásilku, jejíž cena není udána nebo nepřesahuje-li cena 1000 Kčs a u níž nebylo přepravcem náhradní doručení výslovně vyloučeno, může být zásilka vydána i náhradnímu příjemci (správce domu, soused, zaměstnanec příjemce), pokud náhradní příjemce prokáže svou totožnost a je ochoten zásilku převzít.

(2) Kusové zásilky je povinen vyložit dopravní podnik; u zvláště těžkých zásilek je příjemce povinen pomáhat při vykládání, požádá-li o to dopravní podnik. Vyložení vozové zásilky je povinen obstarat dopravní podnik, pokud má k tomu potřebná provozní zařízení a pracovní síly, jinak příjemce. Tarif stanoví výši náhrady za vyložení vozové zásilky provedené dopravním podnikem. Tarif stanoví též lhůtu, v níž musí být provedeno vyložení vozové zásilky obstarávané příjemcem, jakož i výši náhrady, kterou může dopravní podnik požadovat za zdržení vozidla, není-li tato lhůta dodržena; v takovém případě může dopravní podnik i uskladnit zásilku na útraty a nebezpečí příjemce, pokud sám dodržel všechny ujednané podmínky. Tarif stanoví, ve kterých případech je dopravní podnik povinen zpravit příjemce předem o dodání vozové zásilky, a způsob, kterým se tak stane.

(3) V pravidelné dopravě může být zásilka dodána příjemci

a) u vozidla přímo na trati;

b) ve sběrně;

c) do domu příjemce.

Připouští-li to tarif nebo na základě zvláštní úmluvy, může příjemce odebrat zásilku i na jiném místě. Příjemce je povinen odebrat zásilku ze sběrně do 12 hodin následujícího dne po jejím dojití, jinak může od něho dopravní podnik požadovat za uskladnění zásilky náhradu stanovenou tarifem. Po uplynutí uvedené lhůty je dopravní podnik povinen vyzoomět příjemce o dojití zásilky.

§ 19.

Dodací lhůty.

(1) Nebyla-li dodací lhůta ujednána, je dopravní podnik povinen dodat zásilku příjemci v těchto lhůtách:

a) při přepravě na vzdálenost do 100 km do 24 hodin,

b) při přepravě na vzdálenost nad 100 km do 48 hodin.

(2) Dodací lhůta počíná:

- a) u kusových zásilek převzetím k přepravě,
- b) u vozových zásilek naložením zásilky,
- c) v pravidelné dopravě dobou odjezdu nejbližšího spoje po převzetí zásilky.

(3) Dodací lhůta je zachována, jestliže před jejím uplynutím byl učiněn řádný pokus o dodání zásilky; v pravidelné dopravě, je-li zásilka připravena ve sběrně.

(4) Dodací lhůta neplyne:

- a) od převzetí zásilky do jejího odeslání, byla-li převzata po dohodě s přepravcem dříve, než je plánováno její odeslání;
- b) po dobu zdržení přepravy bez zavinění dopravního podniku plněním celních nebo jiných předpisů, nebo přerušením provozu na silnici, zejména při živelní pohromě, nebo zásahem orgánu státní správy, nebo z důvodů tkvících v opatření přepravce.

§ 20.

Překážky v přepravě a při dodání.

(1) Nelze-li přepravu provést, nelze-li vypátrat příjemce nebo odmítne-li příjemce odebrání zásilky, postupuje dopravní podnik podle příkazu přepravce, který si neprodleně vyžádá, pokud mu nebyl dán předem. Není-li možno dosáhnout dodatečného příkazu tak, aby se vozidlo nezdrželo více než 3 hodiny, může dopravní podnik na útraty a nebezpečí přepravce zásilku uskladnit.

(2) Nemůže-li dopravní podnik s přepravou zásilky započít do 3 hodin po jejím převzetí nebo v pravidelné dopravě ji odvézt sjednaným spojem, může přepravce od přepravní smlouvy ustoupit. Pro stěhování a přepravu speciálními vozidly stanoví se tato lhůta na 8 hodin.

(3) Není-li možno v případech uvedených v odstavci 1 přepravce ani dodatečně zpravit nebo nedá-li přepravce proveditelný příkaz, může dopravní podnik zásilku prodat. Jde-li o předměty, které se rychle kazí nebo které nelze vzhledem k jejich povaze uskladnit, může je dopravní podnik prodat po předchozím souhlasu místního národního výboru ihned. Ostatní předměty může prodat ve veřejné dražbě, a to v případech, kdy nelze přepravu provést, po 30 dnech po dni, kdy byl učiněn první pokus zpravit přepravce, v ostatních případech po 30 dnech po dni, kdy byl učiněn první pokus zásilku dodat. Přepravce musí být o prodeji předem zpraven, je-li to možno. Výtěžek prodeje vyplatí dopravní podnik po srážce svých pohledávek přepravci.

(4) Dopravní podnik je oprávněn, učiní-li bezvýsledně všechna opatření podle odstavce 3, učinit se zásilkou i jiná opatření, jsou-li vzhledem k obsahu zásilky nutná.

§ 21.

Placení přepravného; přírážky.

(1) Dopravnímu podniku přísluší za provedení přepravy přepravné; přepravné zahrnuje dovozné, vedlejší poplatky (náhrady) a prokázané hotové výdaje. Hotové výdaje může dopravní podnik účtovat tehdy, jestliže jde o nutné nebo užitečné výdaje spojené s přepravou zásilky.

(2) Výše dovozného a vedlejších poplatků (náhrad) se určí podle tarifu, platného v den započetí přepravy.

(3) Přepravné je povinen uhradit přepravce ([§ 9 odst. 2](#)); podrobnosti stanoví tarif.

(4) Dopravní tarif může požadovat přírážku k dovoznému ve výši stanovené tarifem, jestliže přepravce uvedl v objednávce nesprávné nebo nepřesné údaje a v důsledku toho bylo počítáno menší dovozné anebo byly přijaty k přepravě předměty vyloučené nebo předměty podrobené zvláštním podmínkám bez dodržení těchto podmínek. Totéž platí, jestliže byly přijaty k přepravě předměty za zvláštních podmínek a tyto podmínky nebyly dodrženy.

(5) Dopravní podnik má k zajištění všech pohledávek z přepravní smlouvy zástavní právo na zásilce. Toto právo trvá po dobu, po kterou má dopravní podnik zásilku v držení.

§ 22.

Přeplatky a nedoplatky.

(1) Přeplatky vzniklé chybou při výpočtu přepravného, po případě při výpočtu přírážky k dovoznému musí být vráceny a nedoplatky vzniklé stejným způsobem musí být zaplacený.

(2) Tarif může stanovit, že ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na přeplatky, po případě nedoplatky, jež nedosahují určité výše.

§ 23.

Odpovědnost za provedení přepravy.

(1) Dopravní podnik odpovídá za škodu, vzniklou částečnou nebo úplnou ztrátou nebo poškozením zásilky, jestliže tato

škoda vznikla v době od převzetí zásilky k přepravě do jejího vydání příjemci, po případě do doby, kdy je dopravní podnik oprávněn podle [§ 20 odst. 3](#) zásilku prodat, nebo do doby, kdy podle jiných ustanovení přechází nebezpečí na přepravce nebo na příjemce.

(2) Dopravní podnik odpovídá též za překročení dodací lhůty ([§ 18](#)).

(3) Dopravní podnik odpovídá za všechny své zaměstnance i za jiné osoby, kterých užije při provádění přepravy, včetně nakládání a vykládání.

§ 24.

Omezení rozsahu odpovědnosti.

(1) Dopravní podnik neodpovídá podle [§ 23 odst. 1](#), jestliže škoda byla způsobena

- a) přepravcem nebo jím zjednanou osobou (průvodcem, nakladačem a pod.),
- b) vlastní vadností zásilky anebo
- c) okolnostmi, které dopravní podnik nemohl odvrátit ani zdolat.

(2) Dopravní podnik je zproštěn odpovědnosti i v případech, kdy vznikla škoda některou z těchto příčin:

a) z nebezpečí souvisejícího s tím, že v zásilce byly podány k přepravě předměty uvedené v [§ 7 odst. 1](#), protože obsah zásilky byl udán přepravcem nesprávně, nepřesně nebo neúplně;

b) z nebezpečí souvisejícího s tím, že u přepravované zásilky nebyly přepravcem splněny zvláštní podmínky uvedené v [§ 7 odst. 2 až 4](#);

c) z nebezpečí souvisejícího s tím, že obal chybí nebo že je vadný u zásilky, která - není-li řádně balena - je svou povahou vydána ztrátě nebo poškození;

d) ze zvláštního nebezpečí, jemuž jsou vydány některé předměty vzhledem ke své povaze, zejména z nebezpečí lomu, rzi, přirozené vnitřní zkázy, mimořádného prosakování nebo vysychání;

e) z nebezpečí spojeného s přepravou pro živá zvířata;

f) z nebezpečí, které má být odvráceno doprovodem, jestliže má být podle ustanovení tohoto řádu, tarifu nebo podle úmluvy přeprava vykonána s průvodcem.

(3) Mohla-li podle okolností případu škoda vzniknout z jedné nebo z několika příčin, uvedených v odstavci 2, platí domněnka, že z nich vznikla, nedokáže-li oprávněný opak.

(4) Za překročení dodací lhůty neodpovídá dopravní podnik, dokáže-li, že překročení bylo způsobeno okolnostmi, které nemohl odvrátit ani zdolat.

§ 25.

Výše náhrady.

(1) Při ztrátě je povinen dopravní podnik nahradit cenu, kterou měla ztracená zásilka (její část) v místě a době k převzetí k přepravě. Kromě toho je povinen dopravní podnik nésti přepravné a jiné výdaje, které byly zaplacený v souvislosti s přepravou ztracené věci.

(2) Při poškození je povinen dopravní podnik nahradit znehodnocení, nejvýše však částku, která by se vyplatila při ztrátě.

(3) Bude-li při překročení dodací lhůty prokázána výše škody, nahradí dopravní podnik tuto škodu, avšak jen do výše dovozného. Nebude-li výše škody prokázána, zaplatí dopravní podnik přepravci desetinu dovozného za každý započatý den, o nějž byla dodací lhůta překročena, nejvýše však polovinu dovozného.

§ 26.

Zjištění ztráty nebo poškození zásilky.

(1) O úplné ztrátě zásilky je dopravní podnik povinen sepsat zápis, jakmile je tato ztráta nepochybná, nejpozději do 30 dnů po uplynutí dodací lhůty. Při domněnce, že došlo k částečné ztrátě nebo poškození dopravované zásilky, nebo na žádost přepravce, po případě příjemce sepíše dopravní podnik bez prodlení zápis o tom, v jakém stavu je dopravovaná zásilka; ustanovení [§ 11 odst. 2](#) o zastoupení oprávněného, po případě o přítomnosti svědka, platí obdobně.

(2) Zjištění podle odstavce 1 je dopravní podnik povinen provést na žádost přepravce, po případě příjemce, uplatněnou nejpozději do odběru zásilky. Jde-li o poškození zevně znatelné, stačí, že byl podán příjemcem návrh na zjištění poškození do 3 dnů po dodání zásilky. Nebude-li v tomto případě zjištěna žádná ztráta nebo poškození, může být účtována náhrada výloh za konané šetření, stanovená tarifem.

(3) Oprávněný obdrží na požádání zdarma opis zápisu pořízeného podle odstavce 1. Příjemce může odepřít převzetí zásilky, dokud do právní podnik nepořídí zápis a nepoznamená výhrady k němu.

§ 27.

Uplatňování nároků proti dopravnímu podniku.

(1) Oprávněný může uplatnit své nároky podle této části přepravního řádu u dopravního podniku reklamací, kterou musí podat písemně nebo osobně. Při tom musí udat důvod a výši požadované náhrady nebo přeplatku. Oprávněným je

- a) u přeplatku ten, kdo přeplatek zaplatil;
- b) u náhrad za ztrátu nebo poškození zásilky přepravce, po případě s jeho souhlasem příjemce;
- c) u náhrad za překročení dodací lhůty příjemce.

(2) Podmínkou pro uplatňování nároků na náhradu za částečnou ztrátu nebo poškození zásilky je, že škoda byla zjištěna před vydáním zásilky příjemci. Jde-li o poškození zevně neznatelné, stačí, že byl podán příjemcem návrh na zjištění podle [§ 26](#) do 3 dnů po dodání zásilky.

(3) Žalobou může oprávněný uplatňovat své nároky teprve tehdy, jestliže reklamáce byla zcela nebo částečně zamítnuta, anebo nebyla-li vyřízena, do 60 dnů.

(4) Oprávněný může žádat zákonné úroky z částky, která mu byla přiznána v reklamačním nebo soudním řízení, jestliže tato částka přesahuje částku 100 Kčs. Úroky se počítají ode dne podání reklamace do dne poukazu částky; nepočítají se však, jestliže dopravní podnik poukázal částku do 60 dnů po dni podání reklamace. Úroky se nepočítají za dobu, po kterou zdržel oprávněný vyřízení reklamace, zejména tím, že nepředložil potřebné doklady.

§ 28.

Promlčení.

(1) Nároky podle této části přepravního řádu se promlčují v jednom roce.

(2) Promlčecí doba se počíná:

- a) u nároků za úplnou ztrátu zásilky uplynutím 30. dne po projití dodací lhůty;
- b) u nároků za částečnou ztrátu nebo poškození zásilky nebo překročení dodací lhůty uplynutím dne, kdy došlo k dodání zásilky;
- c) při nárocích na doplatek nebo přeplatek přepravního dnem provedení bankovního převodu a u ostatních způsobů úhrady přepravního dnem vyrovnání s přepravcem, nejpozději však uplynutím 30. dne po projití dodací lhůty;
- d) při nárocích na vyplacení výtěžku z prodeje zásilky uplynutím dne prodeje;
- e) u ostatních nároků uplynutím dne, kdy nastala příčina odůvodňující podání reklamace.

(3) Promlčecí doba neplyne ode dne podání reklamace do dne, kdy byl oprávněný zpraven o úplném nebo částečném zamítnutí reklamace. Opětná reklamáce téhož nároku nemá vliv na běh promlčecí doby.

§ 29.

Odchytky.

(1) Hospodářskou smlouvou, přepravním plánem ([§ 2](#)) nebo zvláštním ujednáním mohou být umluveny odchytky od předchozích ustanovení, pokud jde o

- a) objednávku přepravy ([§ 8](#)),
- b) přezkoumání obsahu zásilky ([§ 11](#)),
- c) zjištění váhy a počtu ([§ 13](#)),
- d) nakládání na vozidlo ([§ 14](#)),
- e) dodání zásilky ([§ 18](#)),
- f) výši přepravního u opakujících se přeprav za stejných podmínek (paušální přepravné, [§ 21](#)),
- g) výši náhrady za překročení dodací lhůty ([§ 24 odst. 4](#)).

(2) Jde-li o přepravu pro cizí potřebu, přípustnou bez povolení [[§ 1 odst. 1 písm. c](#)] nebo přepravu poštovních zásilek, mohou být ujednány i další odchytky.

Díl druhý.

§ 30.

Přeprava nákladů při dopravě osob.

(1) Při hromadné dopravě osob mohou být s cestujícími zároveň přepravovány též jiné předměty než zavazadla cestujících. Tyto předměty musí vyhovovat podmínkám stanoveným pro cestovní zavazadla (§ 42) a mohou být přepravovány jen, pokud místo stačí a pokud tím nejsou ohroženy bezpečnost dopravy, život a zdraví cestujících nebo jejich majetek.

(2) Předměty, které mají být přepraveny podle odstavce 1 (autobusové zboží), lze podat buď u vozidla, kterým mají být přepraveny, nebo u služebny dopravního podniku pro osobní dopravu. Tarif stanoví bližší podmínky pro tento prodej.

(3) Příjemce může obstarat autobusové zboží ihned u vozidla po jeho příjezdu do stanice určení nebo u služebny dopravního podniku pro osobní dopravu.

(4) Přepravce ani příjemce (§ 17) nemohou dodatečným příkazem u autobusového zboží přepravní smlouvu měnit.

(5) Pokud není v předchozích odstavcích nebo tarifem stanoveno jinak, platí pro přepravu autobusového zboží přiměřeně ustanovení dílu prvního, platná pro přepravu kusových zásilek.

(6) Pro přepravu novin a nepravidelnou přepravu jiných věcí tímž přepravcem jako autobusového zboží může tarif stanovit zvláštní podmínky.

Část třetí.

PŘEPRAVA CESTUJÍCÍCH A ZAVAZADEL.

Úvodní ustanovení.

§ 31.

(1) Cestující mohou k přepravě používat pravidelné nebo nepravidelné dopravy osob. Pravidelná doprava se provozuje podle jízdního řádu; o uvádění jízdních řádů v obecnou známost platí zvláštní předpisy.

(2) Cestující mohou za podmínek tohoto přepravního řádu a příslušného tarifu vzít s sebou do vozidla ruční zavazadla a podat k přepravě cestovní zavazadla.

(3) Jménem dopravního podniku jedná s cestujícími zpravidla průvodčí. Pokud obstarává úkony průvodčího řidič, platí pro něho stejná ustanovení jako pro průvodčího.

(4) V nepravidelné dopravě mohou být tarifem stanoveny po případě dohodou ujednány mezi dopravním podnikem a objednatelům odchylky od tohoto přepravního řádu.

Díl první.

Hromadná doprava osob.

Oddíl I.

Pravidelná přeprava cestujících.

§ 32.

Právo na přepravu.

(1) Cestující má právo na přepravu, jen pokud není vozidlo plně obsazeno.

(2) Děti až do dovršeného 6. roku věku se přepravují jen v doprovodu dospělé osoby.

(3) Dopravní podnik může pro určité spoje stanovit, že jich mohou užít přednostně určité skupiny cestujících. Zejména může být stanoveno, že mají přednost osoby jedoucí do zaměstnání nebo z něho. V takových případech může průvodčí požadovat předložení dokladu o tomto zaměstnání.

(4) Z přepravy jsou vyloučeny osoby stížené přenosnou nemocí, podléhající povinnému hlášení.

(5) Z přepravy mohou být vyloučeny

a) osoby opilé, dále osoby, které se chovají neslušně nebo nezachovávají předpisy tohoto řádu nebo které neposlechnou pokyny průvodčího, daného v zájmu bezpečnosti dopravy nebo veřejného pořádku,

b) osoby, které by mohly být z jiných vážných důvodů cestujícím na obtíž.

(6) Cestujícímu, který za jízdy onemocněl nebo utrpěl úraz, poskytne zaměstnanec dopravního podniku podle svých znalostí první pomoc; cestující musí být dopraven do vhodného místa na projížděné trati, kde je možno poskytnouti mu potřebného

ošetření.

§ 33.

Jízdné; jízdenky a místenky.

(1) Cestující je povinen opatřit si nejpozději při nástupu jízdy jízdenku. Výši jízdného a dobu platnosti jízdenky stanoví tarif; tarif stanoví též, zda je dovoleno jízdu přerušit, po případě zda lze jízdenky použít při přestupu na jinou trať.

(2) Jízdenka musí být vydána pro celou jízdu a odpovídat ceně zaplaceného jízdného.

(3) Cestující si musí ponechat jízdenku u sebe po celou dobu jízdy i při výstupu a prokázat se jí na výzvu, po případě podrobit se jiným revisním opatřením, která stanoví tarif. Po začátku jízdy nemůže být jízdenka postoupena jinému cestujícímu. Jízdenka může být odebrána pouze revisními orgány; odebere-li revisní orgán cestujícímu platnou jízdenku během jízdy, je povinen vydat mu jízdenku náhradní.

(4) Tarif může určit, že u některých spojů je možné nebo nutné si opatřit místenku; přitom stanoví bližší podmínky, jakož i cenu těchto místenek.

§ 34.

Cestující bez platné jízdenky.

(1) Cestující, který si neobstaral včas platnou jízdenku nebo ji nemůže předložit při revisi jízdenek, je povinen zaplatit vedle jízdného přírážku stanovenou tarifem. Jízdné se počítá ze stanice nástupní nebo - nelze-li jí spolehlivě zjistit - z výchozí stanice spoje.

(2) Ustanovení odstavce 1 platí obdobně i tehdy, jestliže cestující pokračuje v jždě za stanici, do níž má zaplacenou jízdné, a neohlásí to průvodčímu před odjezdem vozidla z této stanice.

(3) Jízdenka, jejíž údaje byly neoprávněně změněny, je neplatná. Poškozená nebo pošpiněná jízdenka je neplatná, jestliže z ní nejsou patry potřebné údaje.

§ 35.

Zpoždění a znemožnění jízdy.

(1) Při zpoždění nebo znemožnění jízdy nelze žádat náhradu škody a to ani tehdy, jestliže bylo zmeškáno připojení k jinému spoji nebo k jinému pravidelnému dopravnímu prostředku.

(2) Je-li započatá jízda znemožněna a chce-li cestující pokračovat jiným vozidlem téhož dopravního podniku, přepraví se bez doplatku k cíli, po případě i po jiné trati, pokud to dovolují provozní poměry. Nebude-li cestující přepraven k cíli své cesty, vrátí se mu rozdíl mezi zaplaceným jízdným a jízdným za projetý úsek mezi nástupní stanicí a místem, kde byla jízda znemožněna; byla-li další jízda znemožněna mezi stanicemi, počítá se projetý úsek až do stanice, která je nejbližší před místem, kde byla jízda znemožněna. Tarif stanoví, za jakých podmínek se v takovém případě dopraví cestující zdarma zpět.

§ 36.

Práva a povinnosti cestujících.

(1) Cestující má právo obložit ve vozidle pro sebe jedno místo k sezení. Cestující, který opustí své místo a neobloží je zřejmým způsobem, ztrácí na ně právo.

(2) Cestující je povinen chovat se ve vozidle jakož i při nastupování a vystupování tak, aby nebyl na obtíž ostatním spolucestujícím; rovněž je povinen zdržet se ve vozidle kouření. V zájmu bezpečnosti musí cestující zachovávat opatrnost přiměřenou povaze provozu, nesmí se nahýbat z okna ani otevírat nebo zavírat dveře bez souhlasu průvodčího.

(3) Cestující je povinen nahradit poškození nebo znečištění vozidla nebo zařízení dopravního podniku, které způsobil. Tarif může stanovit sazbu pro takové náhrady.

(4) Cestující může nastoupit do vozidla a vystoupit z něho jen v místech, kde vozidla zastavují podle jízdního řádu. Mimo tato místa lze tak učinit pouze s výslovným souhlasem průvodčího. Je-li uvedeno v jízdním řádě, že vozidlo zastavuje na určitém místě jen podle potřeby, musí cestující, který chce nastoupit, dát řidiči včas vhodné znamení; cestující, který chce vystoupit, musí o tom uvědomit včas průvodčího.

Oddíl II.

Nepravidelná přeprava cestujících.

§ 37.

(1) Smlouva o nepravidelné přepravě osob je sjednána přijetím a potvrzením objednávky. Jako doklad o sjednání smlouvy bude dopravním podnikem vystavena jízdenka pro všechny cestující a pro celou jízdu.

(2) Při zpoždění nebo neuskutečnění jízdy z příčin, které podnik nemohl odvrátit nebo zdolat, nepřísluší objednateli náhrada škody; v ostatních případech uhradí podnik prokázanou škodu, nejvýše však do výše jízdného.

(3) Odvolá-li objednatel objednávku, je povinen oznámit to dopravnímu podniku v době stanovené tarifem. Neučiní-li tak objednatel, je povinen uhradit dopravnímu podniku výdaje, které mu vznikly tím, že nadarmo učinil přípravy k provedení objednané přepravy; mimo to je povinen zaplatit zvláštní přírážku, stanovenou tarifem. Stejně je objednatel povinen uhradit dopravnímu podniku takové výdaje a stanovenou přírážku, nemůže-li být objednaná přeprava provedena proto, že údaje v objednávce byly nesprávné.

(4) Škodu způsobenou poškozením nebo znečištěním vozidla po případě zařízení dopravního podniku účastníky přepravy hradí objednatel. Podnik není povinen zkoumat, kdo z účastníků škodu způsobil.

(5) Ustanovení [§ 32 odst. 2, 4 až 6](#), [§ 33 odst. 1 až 4](#) a [§ 36 odst. 2](#) platí přiměřeně i v nepravidelné přepravě osob, avšak s výjimkou ustanovení o zákazu kouření.

Oddíl III.

Přeprava ručních zavazadel.

§ 38.

Základní podmínky.

(1) Cestující je oprávněn vzít s sebou jako ruční zavazadla předměty, které může snadno přenést, pokud tomu nebrání jiné předpisy a pokud je lze umístit nad sedadly nebo pod sedadly cestujících nebo v prostoru, který je zvlášť určen pro ruční zavazadla. Souprava lyží s holemi, které bere cestující s sebou jako ruční zavazadlo, se přepravuje zpravidla na střeše vozidla.

(2) Ruční zavazadla se přepravují zásadně zdarma. Tarif může stanovit, ve kterých případech se za ně platí přepravné; o takovém přepravném platí obdobné ustanovení o jízdném.

(3) Cestující nesmí vzít s sebou do vozidla, pokud tarif nestanoví jinak:

a) předměty nebezpečné, zejména nabitě zbraně, předměty výbuchem nebezpečné, látky samozápalné, snadno vznětlivé, jedovaté a žíravé,

b) předměty, které by svými vlastnostmi mohly způsobit za přepravy závady, zejména které by mohly způsobit škodu nebo být cestujícím na obtíž.

(4) Od cestujícího, který vzal s sebou předměty uvedené v odstavci 3, pokud to tarif připouští, může požadovat dopravní podnik částku stanovenou tarifem.

(5) Tarif může omezit počet a rozměry předmětů, které si cestující může vzít s sebou jako ruční zavazadlo, a to všeobecně i pro některé případy, nebo stanovit zvláštní podmínky pro jejich přepravu.

§ 39.

Zvláštní podmínky pro přepravu některých věcí jako ručních zavazadel.

(1) Osoby oprávněné k nošení stělné zbraně mohou vzít s sebou náboje v přiměřeném počtu. Musí je mít uschovány v loveckých brašnách, opascích na náboje nebo podobných obalech.

(2) Pro přepravu drobných domácích zvířat platí ustanovení o přepravě ručních zavazadel; tarif může stanovit pro jejich přepravu zvláštní podmínky, po případě je z přepravy na některých tratích nebo některých vozidlech vyloučit.

§ 40.

Přezkoumání ručních zavazadel.

Má-li průvodci důvod k pochybnosti, zda věci, které cestující veze s sebou, vyhovují ustanovením [§ 38](#) nebo [39](#), je oprávněn přesvědčit se o tom za přítomnosti cestujícího. Nevyhovují-li věci, je cestující povinen je z vozidla odstranit; neučiní-li tak, může průvodčí takové věci odstranit z vozidla na nebezpečí cestujícího, po případě jej vyloučit z jízdy bez nároků na vrácení zaplaceného jízdného a přepravného.

§ 41.

Odpovědnost za ruční zavazadla.

(1) Cestující odpovídá za škodu způsobenou ručním zavazadlem, jestliže vznikla jeho zaviněním nebo vlastnostmi ručního zavazadla.

(2) Odpovědnost dopravního podniku za ztrátu (odcizení nebo zničení) ručního zavazadla, jakož i za škodu způsobenou na ručním zavazadle se řídí předpisy upravujícími odpovědnost za škody způsobené dopravními prostředky, po případě obecnými ustanoveními o náhradě škody.

Oddíl IV.

Přeprava cestovních zavazadel.

§ 42.

(1) Cestující zavazadla se podávají jen v pravidelné hromadné dopravě osob. Jako cestovní zavazadlo může cestující podat k přepravě předměty uložené v kufrech nebo v krabicích, pokud jejich přepravě nebrání jiné předpisy. Tarif stanoví, které předměty jinak balené nebo nebalené, po případě za jakých podmínek lze podat jako cestovní zavazadlo. Tarif může omezit váhu a rozměry cestovních zavazadel, jakož i počet kusů, které může podat k přepravě jeden cestující.

(2) Tarif může stanovit, že na některých tratích nebo spojích lze přepravu cestovních zavazadel omezit, po případě vyloučit.

(3) Za přepravu cestovního zavazadla platí cestující při jeho prodeji přepravné. Výši přepravného stanoví tarif.

(4) V cestovních zavazadlech nesmějí být přepravovány, pokud tarif nestanoví jinak:

a) předměty nebezpečné, zejména nabitě zbraně, předměty výbuchem nebezpečné, látky samozápalné, snadno vznětlivé, jedovaté a žíravé;

b) předměty, které by svými vlastnostmi mohly způsobit za přepravy závady, zejména způsobit škodu nebo být na obtíž cestujícím.

(5) Od cestujícího, který podal, pokud to tarif připouští, k přepravě jako cestovní zavazadlo předměty uvedené v odstavci 4, může dopravní podnik požadovat částku stanovenou tarifem.

(6) Za přepravu předmětů, které není možno považovat za ruční zavazadla a které cestující nepodal jako cestovní zavazadla, může dopravní podnik požadovat náhradu stanovenou tarifem.

§ 43.

Podej a přeprava cestovního zavazadla.

(1) Cestovní zavazadla se podávají k přepravě u průvodčího nebo u jiného orgánu dopravního podniku. Při prodeji je cestující povinen předložit jízdenku platnou aspoň do stanice, kam má být zavazadlo přepraveno. Jakmile orgán dopravního podniku přijal cestovní zavazadlo a vydal na ně cestujícímu zavazadlový lístek, je tím sjednána smlouva o přepravě cestovního zavazadla.

(2) Je-li předmět podávaný k přepravě jako cestovní zavazadlo poškozen, po případě je-li jeho obal nedostatečný nebo vadný, je dopravní podnik oprávněn poznamenat to na zavazadlovém lístku a žádat od cestujícího, aby uznal správnost záznamu svým podpisem. Odepře-li cestující svůj podpis, může orgán dopravního podniku přijetí takového cestovního zavazadla odmítnout.

(3) Požádá-li o to průvodčí, je cestující povinen pomáhat mu při nakládání cestovního zavazadla.

(4) Cestovní zavazadla se přepravují na střeše vozidla nebo ve vozidle v prostoru k tomu určeném. K přepravě cestovních zavazadel může být užito i jiného spoje nebo vozidla, než kterého užije cestující.

§ 44.

Přezkoumání cestovního zavazadla.

Cestující je povinen udat na požádání průvodčího nebo jiného orgánu dopravního podniku obsah cestovního zavazadla. Mají-li tyto důvod k pochybnosti o správnosti údajů cestujícího, mohou obsah cestovního zavazadla přezkoumat. Při přezkoumání obsahu musí být cestující přítomen; není-li to možno, je třeba, aby byl přítomen aspoň jeden svědek, který není zaměstnancem dopravního podniku. Věci nevyhovující ustanovením [§ 42](#) je cestující povinen z vozidla odstranit; neučiní-li tak, může takové věci odstranit z vozidla na nebezpečí cestujícího průvodčího.

§ 45.

Výdej cestovního zavazadla.

(1) Cestovní zavazadlo se vydá držiteli zavazadlového lístku na předložení tohoto lístku po příjezdu vozidla ihned, po případě po uplynutí doby potřebné ke splnění celních nebo jiných předpisů. Požádá-li o to průvodčí, je držitel zavazadlového lístku povinen pomáhat mu při vykládání zavazadla.

(2) Držitel zavazadlového lístku je oprávněn požadovat, aby mu byly potvrzeny

a) výhrady ke stavu vydávaného zavazadla,

b) den a hodina, kdy o zavazadlo žádal, jestliže mu zavazadlo nebylo vydáno.

(3) Nepřihlásí-li se držitel zavazadlového lístku o zavazadlo u vozidla, zařídí dopravní podnik jeho uskladnění v nejbližší stanici, kde je úschova možná. Za uskladnění a další přepravu může dopravní podnik požadovat náhradu stanovenou tarifem.

(4) Jestliže je cestovní zavazadlo vráceno cestujícímu v důsledku znemožnění započaté jízdy dříve než došlo do stanice určené, vrátí se mu část přepravného, určená obdobně podle [§ 35 odst. 2](#).

(5) Dopravní podnik může prodat ve veřejné dražbě zavazadlo, které nebylo odebráno do 14 dnů po příjezdu vozidla, pokud tarif nestanoví lhůtu delší. Jsou-li v zavazadle věci podléhající rychlé zkáze, je dopravní podnik oprávněn po 48 hodinách

po příjezdu vozidla je komukoliv prodat, po případě učinit jiné opatření.

§ 46.

Odpovědnost ze smlouvy o přepravě cestovního zavazadla.

(1) Dopravní podnik odpovídá za ztrátu nebo poškození cestovního zavazadla. Této odpovědnosti je zproštěn, dokáže-li, že škoda byla způsobena zaviněním cestujícího, vadností obsahu nebo obalu cestovního zavazadla nebo okolnostmi, které podnik nemohl odvrátit ani zdolat.

(2) Při ztrátě je dopravní podnik povinen nahradit cenu, jakou měla ztracená věc v místě a době podeje cestovního zavazadla. Tarif může stanovit nejvyšší částky, které mohou být zaplacený za ztracené věci podané jedním zavazadlovým lístkem. Při poškození se hradí znehodnocení, nejvýše však částka, která by příslušela při ztrátě.

(3) Dopravní podnik odpovídá za všechny své zaměstnance a za jiné osoby, kterých užije při přepravě.

(4) Cestující se nemůže domáhat náhrady za škody vzniklé následkem vad, které uznal podle [§ 43 odst. 2](#).

(5) Nároky podle odstavce 1 zanikají, přijme-li cestující, po případě držitel zavazadlového lístku, cestovní zavazadlo od dopravního podniku bez výhrady.

(6) Dopravní podnik odpovídá též za opožděný výdej cestovního zavazadla. Bližší podmínky jakož i výši částek, jež mohou být při opožděném výdeji požadovány, stanoví tarif.

(7) Cestující odpovídá za veškeré škody, které vzniknou tím, že podal k přepravě jako cestovní zavazadla věci nevyhovující ustanovením [§ 42](#).

Oddíl V.

Společná ustanovení.

§ 47.

Přeplatky a nedoplatky.

(1) Nebylo-li v pravidelné dopravě použito jízdenky k jízdě, má cestující nárok na vrácení zaplaceného jízdného. Tarif určí, kdy lze požadovat vrácení části jízdného, nedokončí-li cestující jízdu z důvodů, které tkví v jeho osobě.

(2) Vyzvedne-li cestující cestovní zavazadlo před započítáním jízdy, vrátí se mu na jeho žádost zaplacené přepravné. Tarif určí, kdy lze požadovat vrácení části přepravného, vyzvedne-li cestovní zavazadlo v některé stanici na cestě z důvodů, které tkví v jeho osobě.

(3) Z částek, které se vracejí podle odstavců 1 a 2, může si dopravní podnik srazit určitou část, jejíž výši stanoví tarif.

(4) Přeplatky, vzniklé chybou při výpočtu jízdného, přepravného po případě jiných zaplacených částek, mohou být cestujícím požadovány zpět, jestliže jejich výše přesahuje částku stanovenou tarifem. Je-li adresa cestujícího dopravnímu podniku známa, je povinen přeplatek vrátit z vlastního podnětu.

§ 48.

Uplatňování nároků cestujících proti dopravnímu podniku.

(1) Cestující musí uplatnit své nároky podle této části přepravního řádu nejprve u dopravního podniku reklamací.

(2) Žalobou lze uplatňovat nároky podle odstavce 1 teprve tehdy, jestliže reklamáce byla zcela nebo částečně zamítnuta nebo nebyla-li vyřízena do 60 dnů.

§ 49.

Promlčení.

(1) Nároky podle této části přepravního řádu související s přepravou cestujících a cestovních zavazadel se promlčují v 6 měsících po dni, kdy byla přeprava započata, a nebyla-li započata, v 6 měsících po dni zaplacení příslušné částky. Nároky související s přepravou cestovního zavazadla se promlčují v 6 měsících po dni podeje cestovního zavazadla.

(2) Promlčecí doba neplyne ode dne podání reklamáce do dne, kdy byl oprávněný zpraven o úplném nebo částečném zamítnutí reklamáce. Opětná reklamáce téhož nároku nemá vliv na běh promlčecí doby.

Díl druhý.

§ 50.

Nehromadná doprava osob.

(1) Pro nehromadnou dopravu osob platí přiměřeně ustanovení dílu prvního, oddílu I a III, a to pokud jde o nepravidelnou dopravu s těmito odchylkami:

1. Je-li vozidlo již objednáno, mohou být jiní cestující odmítnuti.
2. Cestující si neopatřuje jízdenku; je povinen zaplatit požadované jízdné nejpozději při ukončení jízdy, pokud nebylo předem umluveno, že se jízdné uhradí dodatečně. Tarif stanoví, do jaké míry se přihlíží při výpočtu jízdného k počtu osob, které vozidla použily. Řidič je povinen vydat cestujícímu, požádá-li o to, potvrzení o zaplacení jízdného.
3. Žádá-li o to řidič, je mu cestující povinen dát před začátkem jízdy nebo při jejím přerušení přiměřenou zálohu.
4. Cestující je povinen zaplatit za čekání vozidla od jeho předjetí na sjednané místo do začátku jízdy náhradu ve výši, stanovené tarifem. Tarif může omezit délku trvání čekací doby. Toto ustanovení se vztahuje i na čekání vozidla, je-li jízda přerušena na žádost cestujícího.
5. Ustanovení [§ 36 odst. 2](#) o zákazu kouření v nehromadné dopravě neplatí.
6. Je-li jízda znemožněna, nemůže cestující z toho důvodu uplatňovat vůči dopravnímu podniku žádný nárok; je však povinen zaplatit jízdné za projetou trať, po případě i přepravné za zavazadlo.
7. Předměty, které cestující veze s sebou a které jsou přepravovány uvnitř vozidla, se považují vždy za ruční zavazadla. Předměty přepravované na vnější straně vozidla se považují za cestovní zavazadla; smlouva o jejich přepravě je sjednána tím, že je řidič od cestujícího přijal, i když na ně nevydal zavazadlový lístek.

Část čtvrtá.

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ.

§ 51.

Rozsah platnosti tarifu.

Pro dopravu uloženou střediskem pro řízení silniční nákladní dopravy a pro dopravu pro cizí potřeby na povolení i bez povolení, na níž se vztahují ustanovení tohoto přepravního řádu [[§ 1 odst. 2 písm. a\) až c\)](#)], platí v podrobnostech, pokud pro ni není schválen zvláštní tarif, přiměřeně tarif Československé státní automobilové dopravy.

§ 52.

Účinnost.

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. července 1953.

Ministr:

A. Pospíšil v. r.